

XVII. ÉVFOLYAM
2017. DECEMBER

ÉTA-HÍREK

Fülemüle program
diákoknak, pedagógusoknak

Amit az ÉTA adott nekem...

Háromnapos, születésnap
találkozó

Híd sérült és ép ember között

Támogatások összesítése
2002–2017

20 éves
az ÉTA
Országos
Szövetség

Fotó: Rajczy Máttyás

Állásbörze, ingyenes farmlátogatás

Miskolcon, a Szimbiózis Alapítvány Batyu-Téka Éttermében állásbörze volt november 7-én. Tíz munkáltató jelent meg, hogy álláskereső fogyatékos és megváltozott munkaképességű emberekkel találkozzon. Az alapítvány vezetője, *Jakubinyi László* elmondta, a térségben 5-6000 megváltozott munkaképességű ember szeretne dolgozni, a Miskolci Egyetemen pedig 140-en tanulnak e körből. Ők a betanított munkánál többre képesek, képzettek, nyelveket tudnak, számítógépes ismereteik vannak. Az alapítvány Baráthegyi Majorsága decemberben 200 diákot látott vendégül ingyen a Fogyatékos emberek világnapja alkalmából.

Érzékenyítés Esztergomban

Tagszervezetünk, a Fokról Fokra Alapítvány felkérésére 2017. november 27-én a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Vitéz János karán érzékenyítettünk a rehabilitáció, habilitáció tantárgy keretében. A leendő óvónők és tanítók megtapasztalhatták, hogy hogyan érdemes az értelmi vagy halmozottan sérült személlyel kommunikálni, illetve megismerhettek augmentatív és alternatív kommunikációs (AAK) eszközöket. A rendhagyó óra után ezt a visszajelzést kapta a szövetség: „Hálásan köszönöm, hogy ma is itt voltatok. Szerintem ez is jól sikerült nap volt, s a hallgatók talán kezdik érezni, hogy sokkal tágabb és sokkal több a pedagógus feladata, mint amit eddig elméletben tanultak.”

A XV. kerületi ÉNO kiállítása

Csilics András akvarellje

Kérdezz – felelek címmel nyílt kiállítás a budapesti Tárt Kapu Galériában: a XV. kerületi (Árendás köz) ÉNO gondozottjainak képeit mutatták meg a közönségnek. A gyermeki firkarajzoktól kezdve a nagyon jó képekig mindent elének tártak. A napközibe közepsúlyos értelmi fogyatékos emberek járnak. A vizuális művészeti tevé-

kenyeggel 2015 óta foglalkoznak, filmeket is készítenek, sikerrel. *Ébressz fel* c. filmjük Közönségdíjat nyert a III. Független Speciális Filmfesztiválon. Kár, hogy a film nincs fenn az ÉNO honlapján vagy Facebook oldalán.

A farm, ahol élni lehetne

A Nem Adom Fel Alapítvány támogatott lakhatást és munkát szeretne adni a fogyatékos embernek. Van a Bakonyban majd 35 000 m² földjük, rétjük, legelőjük, kaszálójuk, gyümölcsösük, rajta 350 gyümölcsfa, valamint 240 m²-es családi házuk és 300 m²-es melléképületük. Akit érdekel az otthon terve, vagy támogatná azt, az *Kónya Máriától* kap tájékoztatást: konyamaria@gmail.com (+36 20) 296 266. A bakonyi tanyáról itt láthatnak csodás képeket:

<http://nemadomfel.hu/mediatar/galeria/category/50-amerikai-farm-kepek>

Down Egészségközpont

A Budai Irgalmasrendi Kórház és a Magyar Down Alapítvány összefogásával 2017. január 1-én megkezdte működését a Down Koordinációs Központ. A Budai Irgalmasrendi Kórházban működő Egészségközpont elsődleges feladata, hogy általános szűrővizsgálatokkal, panaszki vizsgálással, konkrét szakorvosi szolgáltatásokkal, szakvélemény készítéssel, fekvőbeteg ellátás szükségessége esetén kórházi felvétellel segítse a fogyatékos emberek egészségvédelmét, gyógyulását és rehabilitációját.

A Down Egészségközpontban az orvosi ellátáson kívül a pszichológusok tréningeket, egyéni és csoportos terápiás és tanácsadó foglalkozásokat szerveznek elsősorban értelmi fogyatékos felnőtteknek, családtagjaiknak.

Az Egészségközpont koordinátora *Vámos Magdolna*, vezető főorvosa *dr. Zsolnai Mária* neurológus és pszichoterápiás szakorvos. Rendelési ideje: hétfő, kedd, csütörtökön: 9–13 óra között.

Jelentkezni lehet a központ koordinátoránál: vamosmagdolna@downalapitvany.hu;

(06 1) 438 8575; (06 30) 632 1075).

Cím: 1027 Frankel Leó út 54., Irgalmasok Rendháza, földszint.

Vakok kertje a Városligetben

Október végén megkezdődött a Városliget táj- és kertépítészeti megújításának első üteme, a Liget Budapest projekt keretében. 2018 márciusáig teljes egészében megújul az ország első, speciálisan a vakok és gyengénlátók pihenését és kikapcsolódását szolgáló, csaknem egyhektáros parkrészlet is, melyet 1972-ben létesítettek. A tájékozódást segítő, speciálisan burkolt, sugár irányú utak és körutak újjáépülnek, és felújítják a kert különböző építményeit (pl. támfalakat, amelyekre új, jól felismerhető színű, Braille-feliratokat is tartalmazó korlátokat tesznek).

Eredményes évet zárt a szövetség

Az év utolsó elnökségi ülését tartotta a szövetség december 1-jén. Volt miről tanácskozni, hiszen az előző ülés óta sok minden történt. Ezekről Papp Ágnes, az ÉTA ügyvezető elnöke számolt be. Először a 20 éves születésnapjára eseményeket summázta.

Mindenki örömeire jól sikerült a születésnap alkalmából tartott *konferencia*, sok érdeklődő volt, az előadások érdekesek voltak. (Két előadás rövidített változatát e lapszámunkban is közöljük.) Egy maradt még hátra: az ünnepségsorozatot záró a hálaadó szentmise, december 2-án, a budapesti Szent István-bazilikában. Azóta ez is megtörtént, és jó volt látni, hogy vidékről is eljöttek, nemcsak a szervezet munkatársai, hanem a segítettek is.

A balatonmáriafürdői *tagszervezeti találkozó* jó hangulatú, tartalmas, sok információt átadó volt. Sokan voltak, csak a vendégház befogadó képessége szabott határt a résztvevők számának. Papp Ágnes a visszajelzések alapján azt mondta, hogy esetleg gyakoribbá teszi a szövetség az ilyen típusú találkozásokat. Ebben az évben négy *tematikus napot* tartott az ÉTA, az utolsót Százhalombattán, a Sérültekért Alapítványnál. Témája: a szervezeteknél folyó művészeti nevelés és hatása a személyiségre. A megbeszélésen fölmerült egy ösztönzési fesztivál megszervezése jövőre – ebben az ÉTA is részt venne, mondta Papp Ágnes.

Vándorkiállításaink idén is vándoroltak a gimnáziumokban: sok diák és szülő figyelmét ráirányítva a fogyatékos emberekre. Az ülés napján még két kiállítás volt hátra: a Budapesten a XV. és a XVII. kerület egy-egy gimnáziumában. (Az eddig felsorolt események közül néhányról már ebben a lapszámunkban olvashatnak is.) Tagszervezeteink karácsonyi ünnepségein, vagy egyéb rendezvényein is részt vesznek a szövetség munkatársai. Jó együtt ünnepelni, mikor nem a gondoké, hanem az öröme, az együttléte a főszerep.

Lezajlott az Országos Fogyatékosügyi Tanács ülése: a szövetség ismét bekerült az Intézményi Férőhely Kiváltást Koordináló Országos Testületbe (IFKKOT), valamint a kiváltást lebonyolító Társ projektbe.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI) fölkérte az szövetséget érzékenyítő képzések megtartására a gyámügy és a gyermekvédelem területén dolgozóknak. A felnőttképzési törvény hatálya alá eső, minősített képzések fő koordinátora az e téren (is) nagy tapasztalattal rendelkező szakember, *Kalmár Judit* lesz, aki december 1-jétől az szövetség csapatát erősíti. 2018 januárjában tájékoztató megbeszélést tart a képzés teamje a XV. és XVII. kerület szakembereivel, hogy felmérje milyen tudásra van szükségük, hogy ezzel is bővítsék a képzés tematikáját. Együtt dolgoznak majd tapasztalati szakértőkkel is. Az első képzés márciusban lesz.

Ismét megállapodást kötött a szövetség a XVII. kerülettel szemléletformáló programok megtartására a nyolc- és tizenkét évfolyamos iskolákban. Jövőre tovább bővül az ÉTA közösségi szolgálatos csapata az esztergomi Montágh Imre EGYMI, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola és Készségfejlesztő Iskola diákjaival. A szakiskolások vállalnak közösségi szolgálatot.

A felügyelő bizottság beszámolt a nyári szövetségi pályázatok most zajló elszámolásairól.

December 3-án, a Fogyatékos emberek világnapja alkalmából *Kósa Ádám* uniós parlamenti képviselő meghívására, rész vett a Brüsszelben tartandó ünnepségen *Kovács Gábor*, a szövetség társadalmi kapcsolatokért felelős elnöke, valamint *Czégé Imre Pál*, honlapunk, és Facebook oldalunk szerkesztője.

Zárásként így summázott Papp Ágnes: „Amit erre az évre terveztünk, azt megvalósítottuk.”

– ferenczy –

Elismerés az ÉTA Országos Szövetségnek

Györke Nóra fotója

A miskolci Szimbiozisz Alapítvány és a Miskolci Fogyatékosügyi Szakmai Műhely által alapított *Az év esélyteremtő munkahelye* díjat december 5-én adta át a kitüntetetteknek *dr. Latorcai Csaba* államtitkár-helyettes azon az ünnepségen, melyet az alapítvány rendezett a Fogyatékos emberek világnapja alkalmából. Latorcai Csaba beszédében kiemelte, hogy a díjazottak példát mutatnak arra, hogyan lehet esélyt adni a fogyatékos és megváltozott munkaképességű embereknek. A díjat tíz évvel ezelőtt alapította a Szimbiozisz Alapítvány és a Miskolci Fogyatékosügyi Szakmai Műhely. Az elismerést az ÉTA Országos Szövetség is megkapta, melyet *Papp Ágnes*, a szövetség ügyvezetője vett át, megköszönve a bizalmat a Szimbiozisz Alapítványnak.

*Békés karácsonyi ünnepeket, és boldog új évet kívánunk olvasóinknak,
a szövetség tagszervezeteinek!*

Fülemüle program diákoknak, pedagógusoknak

A Szép Jelen Alapítvány és az Együtt-Értük Alapítvány közösen szervezett szakmai napján jártunk Gánton, a Fecskepalotában, október 18-án. A szakmai nap célja a „öko-kuckó” foglalkozások bemutatása a Fülemüle program keretein belül.

Az „öko-kuckó” foglalkozásokat 2009 óta, tanévenként négy-öt alkalommal szervezik meg integrált formában. Ez megvalósítható, komplex fejlesztési program speciális nevelési igényű fiatalok és többségi iskolák tanulói számára. Az „öko-kuckó” program interaktív helyzetben biztosítja az ismeretbővítést, a gyakorlati ismeretszerzést és alkalmazásuk komplex megvalósítását, és ennek révén élményteli, motivált keretben folyhat a fejlesztés.

A szakmai nap célja e program megismertetése volt a pedagógus-kollégákkal, akik Ráckeresztúrról, Baracs-káról, Martonvásárról és Tordasról érkeztek. A nap első részében *Orbán Péter* a Szép Jelen ügyvezetője bemutatta a Fecskepalota üdülőt, valamint *Orbán Anikó*, a Pápay Ágoston Általános Iskola, Készségfejlesztő Speciális Szakiskola és Kollégium igazgatója az „öko-kuckó” programot.

A közös ebéd után következett a gyakorlati foglalkozás bemutatása, amelynek célja, hogy forgórendszeres kiscsoportos foglalkozásokon keresztül környezet-tudatosságra neveljék a részt vevő diákokat, akik az Érdi Tanoda Egyesülettől, a martonvásári Pápay Ágoston iskolából, valamint a csákvári Esterházy Móric Nyelvoktató Német Nemzetiségi Általános Iskolából érkeztek.

A foglalkozáson spontán csoportalkotó módszerrel kerültek egy-egy csapatba az SNI és nem SNI tanulók, akik négy állomáson végezhettek játékos feladatokat a környezetvédelem jegyében. A játékok során tanulhattak a szelektív szemégyűjtésről, a gyógyteákról, a környezettudatos cselekedetekről, valamint az újrahasznosításról.

A program az ismeretszerzés mellett hozzájárult a fogyatékossgal élő fiatalok integrációjához is. Az Érdi Tanoda Egyesület diákjainak külön bónusz volt, hogy múzeumlátogatáson és kiránduláson vehettek részt.

A nap sikeresen zárult mind a pedagógusok, mind a diákok számára. Sok élménnyel és tapasztalattal gazdagodtak.

Györke Nóra

Vándorkiállítások Budapesten

Az év harmadik Vándorkiállításának megnyitójára a XV. kerületi László Gyula Általános Iskola és Gimnáziumban került sor. *Molnár Mária*val, a diák önkéntes és közösségi szolgálat koordinátorával és a közösségi szolgálatos diákokkal együtt rendeztük be a kiállítást. Az érdeklődőket az igazgatónő, *Báckné Kremm Andrea* köszöntötte, majd *Papp Ágnes*, szövetségünk ügyvezető elnöke ünnepélyesen is megnyitotta a kiállítást. A november 27-i ünnepi alkalom kellemes hangulatban telt el. A diákok verssel, fuvolaszóval készültek.

Az évet záró negyedik Vándorkiállítás helyszíne a XVII. kerületi Balassi Bálint Nyolc Évfolyamos Gimnázium volt, ahol *Jakab Hilda* tanárnő és az étás, közösségi szolgálatos diákok voltak a házigazdái a tagszervezetünk által készített termékeket bemutató tárlatnak. A megnyitón beszédet mondott *Farkas György*, a gimnázium igazgatója, *Jakab Hilda*, a szövetség diák önkéntes és közösségi szolgálatának koordinátor tanára és *Papp Ágnes*. Az eseményen részt vett *Fohsz Tivadar*, a kerület alpolgármestere és *Jenei Mónika* alpolgármesterei referens, valamint szövetségünk szakmai munkatársai és a gimnázium diákjai, tanárai. A Vándorkiállítások fontos szerepet játszanak a szemléletformálásban, érzékenyítésben.

– klein-györke –

Vésztőn sok kéz segít

Jótekonysági estet szervezett a Vésztői Sérült Gyermekekért Egyesület október 13-án *Itt a két kezem* elnevezéssel. Az est bevételeiből Toldi utcai lakóotthonukban szeretnének szabadidős helyiséget kialakítani és berendezni. Ez minden bizonnyal sikerülni is fog, hiszen telt házzal zajlott a színvonalas rendezvény.

Az egyesületet 1992-ben alapították. Van nappali ellátásuk, ápoló-gondozó otthonuk 18 személynek, támogató szolgálatuk és van fejlesztő nevelést-oktatást ellátó iskolájuk, fejlesztő iskolájuk.

Elsőként a program fővédnöke *Molnár Sándor*, Vésztő város polgármestere köszöntötte a jelenlévőket. Az est háziasszonya *Jaksity Kata* konferálta a fellépőket. A békéscsabai táncsoport előadását követte a Dumaszínház két jeles humoristája, *Beliczai Balázs* és *Tóth Edu*, majd a helyi zeneiskola növendékei mutatták meg tehetségüket. *Agárdi Szilvia* énekesnő mindenkit ámulatba ejtett különleges énekhangjával.

De itt még nem volt vége. Következett a tombolasorsolás. A nyeremények megmutatták, hogy a kiváló ügy mellé milyen sok jó ember szegődött, hiszen a térségből szinte nem volt olyan vállalkozó, aki legalább egy felajánlásával ne támogatta volna a jótekonysági rendezvényt.

Gratulálunk a 25 éves egyesületnek, és áldás kísérje munkájukat!

K. É.

A Szent Márton otthont ünnepeltük

Születésnap ünnepségen jártunk Budafokon november 11-én. A Szent Márton rehabilitációs otthont a Szellemi Sérült Testvéreinkért Alapítvány létesítette. Az alapítvány másik otthona, a Szent Mihály kicsit beljebb van a városban, a XI. kerületben.

Az alapítványt a sérült gyerekek szülei hozták létre 1992-ben. Ennek perze előzménye van. *Dr. Kovács Istvánnak* köszönhető, aki a budapesti Ulászló utcai kápolnában szolgált haláláig. Orvos volt, majd katolikus pap lett belőle, és a sérültek istápolója. Mindenki csak *Doki atyának* hívta.

A maig sokat emlegetett Sőrédén (Fejér megye) 1984-ben kezdte táboroztatni a sérült gyerekeket. Most már Nagyvenyimben vannak a táborok, de a négyhetes táborozási időszakban hetente 25 sérülttel 35 önkéntes foglalkozik. Az alapítvány honlapja ma is a falu nevét viseli: <http://sored.info>. (Önkéntesnek is itt lehet jelentkezni.)

Tíz lakó élhet a Szent Mártonban életük végéig – bár most csak kilencen vannak. A legöregebb 73 éves. Dolgozni nem tudnak, reggeli után útra kelnek, és az Árpádházi Szent Margit ÉNO-ban töltik napjuk

egy részét, amit szintén az alapítvány tart fenn. Az ÉNO-ban változatos a programjuk. Ott tartott például 2010-ben mozgásterápiás foglalkozásokat *Bóta Ildikó* – ArtMan Egyesület –, tőle *Kálmán Ferenc* és *Jobbágy Bernadett* vette át csoportot. Több helyen is fölleptek, pl. a Trafóban.

Doki atya örökségét, szellemiségét testvérhúga, *Kovács Margit* viszi tovább, ő az alapítvány kuratóriumi elnöke. Az ünnepségen visszaemlékezett a kezdetekre, mikor mindenféle építészeti megkötések miatt nem tudtak elindulni. Szerették volna ugyanis kicsit átépíteni kívülről a házat, de az önkormányzat, ezt arculatvédelmi okokból nem engedte. „Nagyon helyesen” – mondja Ágnes. Aztán rájöttek, maradjon a ház kívülről úgy, ahogy van, belül majd úgy alakítják, ahogy nekik megfelel. Például úgy, hogy nincs küszöb, hogy mozgássérült fürdőszobájuk

Középen Kovács Margit

és WC-jük van (egy mozgássérült lakójuk van). Így esett, hogy a XI. kerületi Szent Mihály Otthon előbb lett kész, mint a Szent Márton, noha a XXII. kerületi Mező utcai ház már régebben a tulajdonukban volt.

Az időjárás sajnos nem volt kegyes hozzánk. Sötétedésben, szemerkélő esőben fejezték be a ház lakói a segítőkkel, önkéntesekkel együtt előadott darabot, amelyben bemutatták, hogyan árulta el a libák gágogása a 4. században élt, Szombathelyen született *Márton* papot, aki azért bújt el a libaólba, mert nem akart püspök lenni. Házszenelés és udvarszenelés követte az előadást.

– fá –

Koordinátor-tanárok találkozója Martonvásáron

Az év második, diák önkéntes és közösségi szolgálatos koordinátor-tanári találkozóját november 20-án tartottuk. Vendéglátónk volt a martonvásári Pápay Ágoston Általános Iskola, Készségfejlesztő Speciális Szakiskola és Kollégium.

Az ÉTA ügyvezető elnöke, *Papp Ágnes*, szakmai munkatársa, *Klein Éva* köszöntötte a teljes létszámban megjelent tanárokat. A találkozó elején *Orbáné Molnár Anikó*, az intézmény vezetője is üdvözölte az egybegyűlteket.

A koordinátor-tanárok körébe lépett (2017. július 1.) *Kolozsi Tamás*, a Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium pedagógusa. Mivel a tanárok közül még néhányan nem találkoztak személyesen, így rövid bemutatkozással indult a beszélgetés. Ezt követte, mint minden találkozó alkalmával, a közösségi szolgálat koordinálásával kapcsolatos tapasztalatok megosztása.

Papp Ágnes tájékoztatta a jelenlévőket, hogy bevonásra kerül még egy speciális iskola, az esztergomi Montágh Imre Általános Iskola, Óvoda és Készségfejlesztő Speciális Szakiskola. Az iskola egyik tagszervezetünkkel, a Fokról-Fokra Alapítvánnyal van kapcsolatban.

Kitértünk a nyári balatonmáriafürdői tapasztalatösszegző közösségi táborokra is, meghatároztuk a jövő év találkozóinak időpontjait. Ötletbörze zárta a beszélgetést, amelyben a fő szempont a közösségi szolgálatos program aktualizálása volt, hiszen az eltelt öt év alatt – az indulás óta – összegyűlt annyi tudás, hogy a tapasztalatokat beépítve tovább lehet fejleszteni a meglévő alapokat.

A találkozózt intézménybejárással zártuk. Minden résztvevő plusz energiákat, ötleteket nyerhetett az együtt töltött napból. Tavasszal újra találkozunk!

Klein Éva

Így látom...

Magyar katolikus főpap nyilatkozata uralta a közelmúltban a közbeszédet, mivel elítélően nyilatkozott a lombikbébi programról. Állítja, hogy a laboratóriumi körülmények között megtermékenyített, de feleslegessé vált ivarsejtek elpusztítása az élet elpusztításával egyenlő. Felkészült egészségügyi szakemberek és ugyancsak felkészült moralisták ütköztették álláspontjaikat, teológusok segítségével. Ez volt a hír, ami kínálta és kínálja a lehetőséget a szélesebb gondolkodáshoz. Nevezetesen: a ma már futószalagon végzett abortusz jelenségének megítéléséhez és illesztéséhez a lombikbébi programhoz.

„Egy nőnek joga van döntenie saját testéről” – hangoztatja korhoz illően minden liberális gondolkodó.

Ez tehát az origó – de gondoljuk tovább.

Minden leélt emberi élet tartalmazza a saját – kisebb vagy nagyobb – közösségére gyakorolt hatását, tehát érdemben minősíthető. A leélt emberi élet család – és családon túli – hatása az ember egyediségéből, egyszerűségéből, tulajdonságaiból, gesztusaiból következtetve, aktívan alakítja, formálja és befolyásolja szellemiségét környezetének. Életminőséget közvetít jó vagy kevésbé jó irányokba, döntően neveltetéséről és környezetéről függően, teljesen függetlenül iskolázottságtól, foglalkozástól, intellektuális beállítottságtól.

Nyilvánvaló tehát, hogy minden megszületett és leélt élet következményei nyomot hagynak. Túléli önmagát, halhatatlansága temetésével kezdődik. Az emberi történelem tudta, majd hitte, végül sejtje ezt.

És ennek már semmi köze a nő testéhez. Sokkal inkább a nő pszichéjéhez kapcsolódóan, a tudatos felelősség meglétét kérdőjelezi meg, amúgy örökös karácsonyi üzenetként.

Dr. Rubovszky László

Amit az ÉTA adott nekem...

Zengő Fanni, Rácz Noémi, Mészáros Mirtill, Nagy Krisztina

Pályázatot hirdetett a szövetség a diák önkéntes és közösségi szolgáltatóknak. E munkáról kellett írniuk a résztvevőknek, minden műfaji megkötés nélkül. Csupa lány volt a díjazott, és mind vidékről. A budapesti diákok mentse- gére: nekik még kevesebb a tapasztalatuk, nemrég kezd- ték az ÉTA keretében a közösségi szolgálatot. Na de hol vannak a fiúk? Talán majd jövőre...

A négy nyertes diáklány: *Kovács Kata* és *Nagy Krisztina* Mezőberényből, valamint *Zengő Fanni* és *Rácz Noémi* Mezőkovácsházáról kedves ünnepség keretében kapta meg az elismerő oklevelet és *Sándor János* erdélyi fafaragó szépséges könyvét, címe: *Fába faragva – a történelmi Magyarország címerei a Magyar Nemzeti Könyvtárban*. Magyarország hajdan 63 vármegyéjének (most 19 van) címerei láthatók a könyvben. A könyv háromnyelvű: magyar, angol, német. A Fából faragva nemcsak a címerek képeit közli, hanem beavat a heraldika szigorú szabályok által meghatározott világába, és persze (kicsit) Magyarország történelmébe is. Nem véletlen, hogy a könyv egyik előszavát író *Székely András Bertalan* így fogalmazott: a címer „beszélő történelem”.

Az ÉTA központjában tartott ünnepséget a XV. kerületi László Gyula Gimnázium diákjai tették szebbé: a díjazottaknak szölt *Zsélyi Dóra* fuvolázása, *Mihály Gergő* szavalata és *Unger Vanda* éneke. Évek múlva az emlékezést *Zsélyi Balázs* fotói segítik.

Az alábbiakban a pályaművekből olvashatnak szerkesztett részleteket.

Szívünk nem csak nekünk dobog

„Vajon megint mit találtak ki nekem?! Miért kell ezt csinálnom? Miért pont én és miért pont most? Mi ez egyál-

talán? Hol dolgozzam le?” *Kovács Katának* hívnak, a Mezőberényi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium egykori diákja vagyok. Pár évvel ezelőtt, én is hasonló kérdésekkel, felháborodottan vettem tudomásul, hogy már engem is érinteni fog az érettségi bizonyítvány kiadásához szükséges ötven óra közösségi szolgálat teljesítése. Elsőéves kéttanos tanulóként, az órarendem látványa már így is elég megrázkódtatás volt számomra. Nem elég ez?! Miért kell terhelni egy alig 15 éves fejlődő szervezetet „kötelező önkéntességgel”?! (...)

A lényeg, hogy jelentkeztem az ÉTA-ba (...)

Kis idő elteltével (már a szövetség tagjaként), elsőnek a mezőberényi Mécses Egyesület lakóotthonában kezdtem el a közösségi szolgálat teljesítését. Az alkalmak során egyszer sem mentem egyedül, mindig velem tartott az iskolámból legalább egy diák, aki szintén ÉTA-tag. Itt olyan fiatalokkal foglalkoztunk, akik valamilyen fogyatékossgal élnek. Játsoztunk velük, beszélgettünk, kézműves foglalkozásokban vettünk részt. Kicsit beavattak minket a mindennapjaikba. Miután kialakult egy szoros kapcsolat, szerveztünk nekik a gimnáziumban „sportdelutánokat”. Az egyik alkalmon, ezt mondta nekem egy sérült fiatal, *Móni*: „Kata, te remek csaj vagy, bírlak!”. Ezer köszönetnél többet ért. Szerintem az ilyen szeretetből lehet a legtöbb motivációt méríteni. (...)

A következő évben egy idősebb néninél voltunk, ahol közösen leküzdöttük a bonyolult technikát. *Mari-ka* néni szeretett volna kicsit jobban belemélyedni az internet világába, és megtanítottuk neki a számítógép kezelését. Sokáig jártunk hozzá, egyszerűen ellenállhatatlanul finom sütit süt! Mi pedig kollégisták voltunk... Büszkén, szeretettel mesélt az unokáiról, és elgondolkodtató tisztelettel az édesanyjáról. (...)

Habár már teljesítettem az ötven órát, az idő előreha-

ladásával annyira részemmé vált, hogy úgy döntöttem folytatom az önkénteskedést. Nemcsak azért, mert egyszerűen élveztem, amit csinállok, hanem mert javult a kommunikációs készségem, könnyebben kifejezem önmagam, és sok olyan negatív sztereotípiát is felül tudtam vizsgálni, amelyek talán akadályoztak, vagy előnytelenekek voltak számomra a mindennapokban. Legutóbb a *72 óra kompromisszum nélkül* c. önkéntes programon voltam a kis csapatunkkal. (...)

2017-ben érettségiztem, tehát ebben az évben. Jelenleg Németországban tartózkodom, egy évig au pair programmal fogok nyelveket tanulni, azonban erősen gondolkodom rajta, hogy jövőre jelentkezem a FÖJ-be (Freiwilliges Ökologisches Jahr), hogy a német önkéntes programokból is kivégyem a részem.

Kovács Kata

Az ÉTA Önkéntes és Közösségi Szolgálata

Egy kedves, idős néninél teljesítettük ezt, ami, be kell valljuk, örök élmény marad. Ezekről az élményekről szeretnénk most részletesen beszámolni.

Első látogatásunk tanárnőnk jelenlétében zajlott. Ekkor intéztük el a szerződés lebonyolítását, és beszélgettünk egy jót számos témáról. Az egyik legjobb emlékeink közé tartoznak a többórás csevegések a pakolászások, takarítások alatt. Hihetetlen élmény volt hallgatni, ahogy egy nálunk jóval idősebb ember vall a világnézetről, és nyíltan beszél az érzéseiről. Nevetve, olykor elkomolyodva mesélte a múlt nehéz pillanatait, de gyermekkorá vidám perceit se titkolta előlünk. Már-már úgy éreztük, hogy mi is részesei vagyunk a történetnek, mert mint a kisgyerekek, olyan csodálattal hallgattuk a néni szebbnél szebb, és izgalmasnál izgalmasabb mesélnivalóját. Közös kedvenc történetünk közé sorolható, amikor az utazásairól számolt be, hogy mennyi gyönyörű helyre jutott el, és mennyi különleges kultúrával volt részese megismerkedni.

Mindegyik látogatás nagyon jó hangulatban telt, amelyet egy éven keresztül általában heti két alkalommal, négy órában tettünk meg. (...)

Volt pár olyan alkalom, hogy amikor odaértünk, a néni rosszkedvű volt és kedvetlen, ám a találkozás végére teljesen az ellenkezőjét lehetett látni rajta. Ekkor fogalmazódott meg bennünk, hogy pontosan ezekért a pillanatokért éri meg ezt csinálni. E mellett számunkra nagyon pozitív dolog, hogy párokban lehetett végezni a közösségi szolgálatot, az iskola által nyújtott lehetőségekkel szemben. Megnyugtató volt a tudat, hogy nem kell egyedül csinálni semmit, mert mindig ott van mellettünk a másik, így is erősítve az összetartozást.

Zengő Fanni és Rácz Noémi

Miért jó önkénteskedni?

Önkéntesnek lenni, azért jó, mert másokon segíthetsz. Tanácsot tudsz adni nekik, és támaszt a nehéz napokon. Mert egy egyszerű mosollyal is bearanyozhatod az emberek napját. Csak nyitottnak kell lenned a világgal szemben. Nem kell, hogy mások figyelmét kiharcold, mert ha érdeklődnek, biztosan rád figyelnek majd. Talán az egyik legfontosabb dolog az, hogy pozitívan állj a dolgokhoz.

Az elején én is féltem attól, hogy vajon milyen lesz. Egy teljesen új közegbe kerültem ahol rengeteg új arccal ismerkedhettem meg, de mégis ott volt bennem az a

kérdés, hogy mi van, ha nem vagyok elég jó? De egyre több időt töltöttem el a mezőberényi Mécses Alapítvány „fiataljai” között, és rájöttem, hogy egyáltalán nincs mitől félnem. Mert egy csomó rendkívül barátságos embert ismertem meg, akik meglepően gyorsan befogadtak a közösségeikbe, és szívesen töltötték velem a mindennapjaikat.

Több közös programon vettünk részt együtt, mint például az idén is megrendezésre kerülő *Neked munka nekem álom* program. Sajnos sok ember nem szereti őket, mert a betegségük miatt kicsit mások. Bevallom őszintén, szerintem is azok, de ha belegondolunk, nincs két egyforma ember. Lehet értelmileg akadályozott, mozgássérült, lelki beteg, idős vagy egy szimpla hétköznapi ember, mindenki másféle. Egy kedves ismerősöm szavaival élve: „nincs egészséges ember, mert aki egészségesnek vallja magát, az is beteg, lehet, hogy kívülről nem látszik, de nem tudhatod, hogy belül épp mi gyötri”. Azért is szeretek önkénteskedni, mert a tudat, hogy valakinek segítettem, hogy valamit hozzá tudtam tenni a napjához, hogy mosolyt csaltam az arcára, leírhatatlanul jó érzés. Tudom, hogy nem vagyok varázsló, és hogy az én tetteim is végesek, de megpróbálom magamból kihozni a legtöbbet azért, hogy másoknak jobba tegyem a napját.

Nagy Krisztina

Amit az ÉTA adott nekem

2014 ősze óta vagyok tagja az ÉTA nevet viselő civil szervezetnek (...)

A mezőkövácsházi Szent István Idősek Otthonában mindig szívesen fogadtak minket, az ott lakók is örültek nekünk, mi pedig boldogan teljesítettük az esetlegesen ránk kiszabott feladatokat.

Iskolám 2013 óta tagja az ÉTA-nak. Minden évben sor kerül egy balatoni táborozásra, melynek során az iskolák tanulói szép környezetben cserélhetnek tapasztalatokat, szerezhetnek újakat és pihenhettek. Ez jutalomtú, ezért ki is kell érdemelni kemény, odaadó munkával. Tavaly, azaz 2016 nyarán volt az első alkalom, hogy én is lehetőséget kaptam arra, hogy eljussak a táborba. Ez volt az első olyan összejevetel, ahol a programban részt vevő összes iskola egyszerre érkezett a Balatonra (iskolánként 6 tanuló +1 tanárunk). Napi 3x tartottunk közös foglalkozásokat.

(...) A tábor különlegessége számomra az volt, hogy a martonvásári diák- és gyermekotthon tanulói és nevelői is csatlakoztak hozzánk. Ezek a fiatalok abban a különleges helyzetben vannak, hogy ők kérhetnek önkéntes segítséget, és akár ők is segíthetnek másokon. És segítenek is. Mindegyikőjük kisebb-nagyobb fogyatékoságokkal él együtt, de ez az élethez való hozzáállásukon semmit sem változtat. Számomra a velük való találkozás jellemformáló volt, csodálatos embereket ismerhettem meg, az is kiderült, hogy habár néha nem tudják magukat tökéletesen kifejezni, a szívükben mégis sokkal több és sokkal mélyebb érzések, gondolatok vannak, mint azt bárki gondolná. És hálás vagyok azért, hogy erre ráébresztettek. Másik dolog, amit e pár nap alatt tanultam meg, az egy közhely, mégis igaz: Ne ítélj a külső alapján. (...)

Az ÉTA-nak köszönhetően rengeteg fantasztikus embert ismertem meg, sok csodás élménnyel gazdagodtam, és talán ami a legfontosabb: önzetlenül segíthetek másoknak, és ez által új és új dolgokat tanulhatok az életről.

Köszönet mindenkinek, mindenért.

Mészáros Mirtill

Háromnapos, születésnap találkozó

Balatonmáriafürdőn a szövetség 20. születésnapjához programsorozatának harmadik állomásán háromnapos tagszervezeti találkozót tartottak október 5-6-7-én. A találkozóra eljött a XV. kerület alpolgármestere, Németh Angéla is.

A cél: az ÉTA tagjai ismerjék meg jobban egymás munkáját, vigyék haza a jó gyakorlatokat, beszéljék meg a gondokat, és közösen gondolkozzanak azok megoldásán. Az ország minden részéről érkeztek tagszervezetek. Bemutatkozásuk során, töményen kapva az információkat, rádöbben az ember: mennyi fontos feladatot látnak el a civilek, mennyi jó ötletük, megoldásuk van egy-egy nehéz helyzetre. Sok jó ötletet lehet kapni ilyen találkozók során. A teljesség igénye nélkül azokról a problémákról írok, amelyekről a legtöbb szó esett.

Foglalkoztatás

A foglalkoztatás azért neuralgikus pont, mert pl. az akkreditált foglalkoztatásnál, nem tudni miért, kevesebb embert akkreditál a hatóság, mint amennyit a civil szervezet kér. Pedig azért kér annyit, mert ennyit tud foglalkoztatni. A másik gond: a piac hiánya. Dr. Sullerné Polgár Márta (Fény Felé Alapítvány, Debrecen) már 24 éve áll a fogyatékos emberek szolgálatában, és nem volt jó hallani, hogy elkésérítőnek találja a helyzetüket. Hárommillió árúkészletük van, és nem találnak piacot, pedig nekik saját boltjuk is van. A Segítő Vásárlás jó, de ez nem elég. Tudja, vállalkozni kell, csak hogy a szociális szakember nem tud vállalkozni.

Bérfeszültség is van náluk: a szakdolgozó ugyanennyit kap, mint a kliense. A fejlesztő foglalkozás bérezését jónak tartja, mert alkalmat ad arra, hogy differenciálni tudjon a képesség és a munkavégzés alapján. Mivel arra vannak kényszerítve, hogy valóban termelniük kell, eladható, minőségi terméket, ezért a megváltozott munkaképességű dolgozókra alapozzák a termelő tevékenységet. A minél nagyobb piacszerzés mellett szeretnének egy oktatócentrumot létrehozni.

Az alábbi szervezetek mutatkoztak be:

Gondoskodás gyermekeinkért Alapítvány (Budapest, XV. ker. FENO)

Együtt Értük Alapítvány (Martonvásár, Pápay Ágoston iskola és kollégium)

Down Alapítvány (Budapest)

Fény Felé Alapítvány (Debrecen)

Korinta Alapítvány – Odú Központ (Szeged)

Magyar Willams Szindróma Társaság

Mécses Egyesület (Mezőberény)

Regens Wagner Alapítvány (Balatonmáriafürdő)

Strázsa Tanya szociális szövetkezet (Szabadszállás)

Házigazdánk, *Vajna-Vormair Katalin*, a Regens Wagner Vendégház, valamint az ugyanitt lévő ápoló-gondozó otthon, támogatott lakhatás és nappali foglalkoztató vezetője beszélt a 3,7 hektáron fekvő intézményekben folyó munkáról. A 30 fős vendégházat és a hatalmas parkot a fogyatékos emberek tartják rendben: szobaaszszonyi teendőket és kertész munkát végeznek, de a mosás, takarítás is az ő dolguk. Áprilistól októberig több ezer vendég kényelméről gondoskodnak láthatatlanul. A többiek a nappali foglalkoztatóban dolgoznak: kerámiáznak, szőnek, bér munkát végeznek.

Ki-ki a saját képességének megfelelő munkát végez (akkreditált és fejlesztő foglalkoztatás). „Évekig tartott, míg beletanultak, de megérte” – mondja az intézményvezető. Az ellátására mindenki megkeresi a pénzt. Zsebpénzt hetente kapnak, mert amikor havonta adták egy összegben, akkor egyszerre mindet elköltötték. Terveik között szerepel, hogy balatonkeresztúri telkükön nappali foglalkoztatót létesítenek. Talán a Regens Wagner az egyetlen, amelyik nem küzd olyan filléres gondokkal, mint a legtöbb civil szervezet.

A mezőberényi Mécses Egyesület ügyvezetője *Balázszné Nelhübel Henriette* elmondta, hogy milyen minőségi változást hozott munkájukban, dolgozóik és ellátottjaik magatartásában az, hogy belevágtak a minőségbiztosításba. Át kellett gondolniuk minden tevékenységüket, döntésüket és következményeit. Ennek kapcsán nagyon sok mindent megtudtak magukról, és nagyon sok mindenben változtattak. Volt pl. önértékelés a lakóknak is: ma már tudatosabbak, tanítják őket a szabályokra és a döntésekre, és arra, hogy a döntésnek következményei vannak. Mérték ügyfél-elégedettséget is. Azzal is szembesültek, hogy jobban kell reklámozni magukat, hogy tudják a településen: kik ők. A nagyobb tudatosságnak, reklámnak már vannak pozitív jelei. Jövőjükben az is szerepel, hogy olyan jövedelmük legyen a lakóknak, amiből ki tudják fizetni a szolgáltatásokat. Szeretnének egy nagy üzemet: mindenki ott, egy helyen dolgozna.

Támogatott lakhatás

A másik nagy téma a támogatott lakhatás volt. Erről három civil szervezet is beszámolt. A budapesti Down Alapítványtól *Szondi Tibor*, két támogatott lakhatás intézményvezetője. A Down Alapítvány egyik lakójának, *Il-dinek* a beszámolóját is meghallgattuk, hogyan él a támogatott lakásban. Két éve költözött el a családjától. Dolgozik, egyedül közlekedik, hétvégén a lakótársakkal közösen főznek. A bevásárlásnál, főzésnél a gondozó segít – mondja.

A támogatott lakhatásban élők nincsenek magukra hagyva: mindennap „rájuk néznek” – mondta Szondi Tibor –, ahol kell, ott egészen az esti lefekvésig velük marad az esetfelelős. Programokról is gondoskodnak: náluk lehet sportolni a Rehabilitációs és Sportcentrumukban, ahol minden hónapban diszkót is tartanak.

Nyaranta Balatonaligára mennek, az alapítvány saját nyaralójába.

A Regens Wagner Alapítványnál ebben az évben indult el a támogatott lakhatás, amit hosszas előkészület előzött meg. A kis családi házba hat fő költözött ki. Ez eleinte súrlódást okozott a maradók és „kintiek” között: az elköltözők azt hitték, hogy ők különbe, a bent maradók irigyelték őket. A jobb képességűek mehetek ki a takaros kis családi házba. Boldogok voltak, de hamarosan rájöttek, több lett a dolguk: munka után sok mindent maguknak kell megcsinálni azt, amit az otthonban készen kaptak.

Öt-hat hónap után jöttek ki az első problémák. Azt gondolták, nem kell éjszakai ügyelet, ma már tudják: kell. Azt is tudják már, hogy sokkal több probléma merült föl menet közben, mint amire számítottak. Nagyon jó esetfelelősük van, jó a kapcsolata a lakókkal.

(Néhányan el is látogattunk az esetfelelőssel a Regens Wagner vendégházától úgy 5-6 percnyi sétára lévő takaros kis családi házhoz. Szürke cica sütkérezett a lépcsőn, valamelyik szomszédé, de a lakók is szeretik. Mindenütt takaros rend volt, pedig nem tudták, hogy valaki majd rájuk nyitja az ajtót. Van közös tér is (a falon a napirend), ahol összegyűlhetnek, de aki akarja, magára csukhatja az ajtót. A konyhapulton lekváros üvegek sorakoztak: birsalma lekvárt főztek közösen. Párok laknak itt egyetértésben.)

Nelhübel Henriette akár tanulmányt is írhatna a támogatott lakhatásról. Előadásának címe: *Támogatott lakhatás – közösségi életet támogató otthon*. Sorolta a megoldandó gondokat, ezekből néhány mutatóba:

- nincs éjszakai, mi van, ha gond van?
- nem tudja megszervezni az életét, a szabadidejét (ez főleg az intézményekből kikerülőknél van így – náluk a lakók többsége állami gondoskodásból jött)
- hogyan lesz kapcsolata a szolgáltatóval? Ha nem érkezik meg, ki jelez az intézményvezetőnek?

Gond volt az is, hogy a lakók úgy vélték a segítő az ő cselédjük. Az első évek az alapdolgok megtanulásával telt. Ilyenekkel: krumplihámozás, mosás, mosogatást stb. Henriettének sokat segített, hogy kimehetett Hollandiába megnézni, ők hogyan csinálják a támogatott lakhatást. Hazaérve első lépésként dönteni tanították a lakókat. Az evésnél kezdték: bevezették, hogy többféle menü között választhattak. Most már eljutottak oda, hogy sem a kliensek, sem a segítők nem érzik nyűgnek, hogy dönteniük kell. Pár hónap múlva a megmaradt étel a tizedére esett vissza. Másik lépésként az újabb döntés bevezetésénél összekapcsolták a döntést a következő megjelölésével. Mindehhez fontos az önismeret, ezért tréningeket tartottak: a mire vagyok képes felismerésére.

Szintén Hollandiából hozta az ötletet: bevezették a napirendet segédeszközként. Ez főleg akkor segít, ha nincs velük az esetfelelős. Felmérték a lakók elvárásait, miben szeretnének dönteni, egyéni képességekhez igazodó képzést tartottak, tisztázták a döntéshozatali szinteket, a következményeket a kötelező szabályokkal kapcsolatban (két-három havonta új elemekkel bővül). Megtanulták a segítségkérés módját, eszközeit. Havi és napi tervezőt készítettek, valamint háztervezőt, ami a közös eseményeket jelent. Most például házanként minden héten egy szabadidős programot kell közösen tartaniuk. Ilyenkor két segítő van velük. Utána megbeszélést tartanak az eseményről.

Minderre a munkatársakat is föl kellett készíteni. Havonta tartanak megbeszélést, ide a foglalkoztatókat is meghívják. Bevezették az üzenő füzetet, ami azért fontos, mert így tudják, hogy mi történt a munkahelyen. Sok munkába telt, míg a segítők megtanulták, hogy ne hozzanak döntést a lakók helyett, ne végezzék el helyettük azt, amire ők is képesek. Forintosították a munkát: „ha nem csinálod meg, akkor fizetni kell érte”. Vegyes konyhai, mosási és takarítási csoportokat hoztak létre (ez is holland minta). De ki kellett alakítaniuk a tulajdonosi szemléletet is: „az én felelősségem, hogy a ház hogyan néz ki, ott mi történik”.

A tárgyi feltételek közé tartozik, hogy nappali foglalkoztató is kell, mert a munkahely nem elég. Van ugyanis szabadideje, mit csinál ilyenkor? Kell még 24 órás diszpécserközpont, bármikor hívható, és az ott dolgozó éjjelente kétszer végigjárja a házakat. Ha baj van, intézkedik, minden házhoz kulcsa van.

Henriette javaslata: ki kell alakítani a támogatott lakhatás módszertanát. Képzéseket kell tartani a szakembereknek, össze kell gyűjteni a módszereket, és megállapítani a szakmai sztenderdeket. Javasolta, hogy a tá-

Cikk folytatása a 10. oldalon ►

► *Cikk folytatása a 9. oldalról*

mogatott lakhatásban érintett tagszervezetek dolgozzanak közösen, készítsék el együtt. Gondolatébresztő, sok jó megoldást felsorakoztató előadását érdemes elolvasni az szövetség honlapján.

Költségcsökkentés

A három nap történéseiből nem hagyhatom ki, hogy előadást tartott a Servitor Pro Multis Kft. ügyvezetője *Benkóczy Máté*. A kft.-t 2009-ben két szerzetesrend (piarista, bencés), valamint a Portus Buda Group Zrt. alapította. Az a felismerés vezette őket, hogy a piaci szolgáltatóknál együtt, közösen föllépve, jobb pozíciót (kedvezőbb árt) tudnak elérni. Flottákat alakítottak ki, és ha valaki ennek tagja, akkor intézményénél jelentősen csökken pl. az áram és a gáz ára. Egyházi és karitatív szervezeteknek szolgáltatnak (pl. a Máltai Szeretetszolgálatnak). A Regens Wagner Alapítvány is tagja, és Vajna Katalin igen elégedett a szolgáltatással. (E bemutatkozásnak ugyanis előzménye van: évekkkel ezelőtt már járt az ÉTA-nál a kft., elmondva szolgáltatásaik előnyeit, de akkor kevesen kaptak az alkalmon.) A költségminimalizálás mellett tanácsadással, problémakezeléssel is foglalkoznak. A honlapjukon mindenről tájékozódhatnak: <http://www.servitor.hu/>.

Két színpadi mű

Szólnom kell még két előadásról, melyet a százhalombattai Sérültekért Alapítvány Felhőjárók mozdulatszínháza és a Regens Wagner Alapítvány playback improvizációs csoportja adott elő. Nagy hatással voltak mindannyiunkra. Olyan előadások ezek, amelyeket szívesen megmutatnék a neurotipikusoknak. „Piacképesek”, ha szabad ezt a szót használnom velük kapcsola-

latban. Mindkét csoport egyetlen szó nélkül képes szomorú, vagy boldog eseményt előadni úgy, hogy előadásuknak íve van. A mozdulatszínháznak *Szélpál Stefi* a koreográfusa, sok díjat nyertek, külföldön is jártak, onnan is díjjal tértek haza. A playback improvizációs színházat *Donáth Attilától* tanulták, aki időről-időre ellátogat hozzájuk. Az alapítvány szakemberei közül néhányan már megtanulták ezt a technikát, ők foglalkoznak a tagokkal. Náluk nem rendező van, hanem játékmester, maguk a játékosok alakítják a történetet. Az alapítvány konfliktusokat old meg vele: pl. a támogatott lakhatás miatti feszültséget ezzel játszották ki magukból a bennmaradók. De az öröm is megjelenik a játékokban: esküvőt láttunk. Az alapítványnál 14-en élnek párkapcsolatban, ők házásoknak tartják magukat, eljegyzést is tartanak, együtt is laknak, van eljegyzés, ezt nevezik a lakók esküvőnek.. Ez utóbbit el is játszották nekünk.

A második napot a Nem Adom Fel együttes fergeteges hangulatot teremtő zenéje zárta. Együtt táncolt vendég és otthonlakó, és együtt énekelte a Nem adom Fel dala-it. Másnap már cihelődni kellett: indulás haza.

A három nap során módunk volt arra is, hogy megnézzük azokat a termékeket, amelyeket tagszervezeteinknél készítettek. Akár a karácsonyi vásárlást is megejthette az, akinek már volt elképzelése, kinek mit vesz. Mert volt itt sok-sok vidám gyerekjáték természetes alapanyagokból, vagy különleges, raku technikával készült nyaklánc, merített papírból füzet, kerámiák stb. A legtöbb termék piacképes. Csakugyan kellene a marketinghez értő menedzser...

Összegezve a véleményeket: Jó napokat, szép napokat, máskor is ismételhető napokat töltöttünk Balatonmária-fürdőn.

Ferenczy Ágnes

Tematikus nap a művészeti tevékenységről

Az év utolsó tematikus napját Százhalombattán tartotta az ÉTA Szövetség november végén. A sérült emberek szervezeteinél folyó művészeti munkáról volt szó. Jó ötletek megosztása és közös gondolkodás volt a cél egymás munkájának megismerésén túl.

Az Együtt-Értük Alapítvány (Pápay Ágoston iskola és kollégium, Martonvásár) Csengettyű zenekarának vezetője, *Ragó Ferencné Ági* beszélt arról, hogy még a legrosszabb állapotban lévő sérült embernek is örömet szerez a zene, és a csengettyűt megszólaltatni könnyű. Hogy ezt bizonyítsa, mindjárt meg is csengettyűztette a jelenlévőket, elmondva a színes kotta lényegét. Ez a sérült emberek kottája, ebből zenéltek most a vendégek. Kezdték a legegyszerűbbel a *Süss fel nappal*, ezt követte a *Cirmos cica, haj*, majd a „legnehezebb”: a *Csendes éj, szentséges éj*. Ment nekik, jókor, jó időben rázták a csengőt, és együtt is szóltak.

Az alapítvány támogatja a Színvarázs – Ulwila zenekart, a néptánc csoportot, ezek tagjai többnyire jobb képességűek, míg Ági a csengettyűsöket szándékosan a leggyengébbek közül válogatta. Nagy örömmel vesznek részt a próbákon is, és segítettek nekik a zene, pl. a figyelem összpontosításában, a csapatban dolgozásban stb. Ha a próba elmarad, akkor szomorúak. Arra buzdította a megjelenteket, hogy hozzanak ők is létre ilyen zenekart, mert a beruházás kb. 130 ezer forintból kijön, és megtérül a gondozottak jó közérzetében, magatartásá-

ban, és abban az örömben, amit a föllépések a tapsok jelentenek nekik.

A Lámpás '92 Alapítvány festőtábora 2002-ben indult – elmondhatják, ha nyár, akkor irány Göd, a festőtábor. Nyaranta neves képzőművészek segítenek nekik, oktatják a fiatalokat. Vezetőjük: *Pető Hunor* Munkácsy-díjas képzőművész. Az idei képzőművészeti táborról, az egyik táborozó, *Zoli* számolt be. Nagyon izgult, de fölösleges volt. Szépen olvasta fel az általa megfogalmazottakat. A tábornak, és így az alkotásoknak is mindig van központi témája: ezt több szempont alapján megbeszélik, megszületnek a festménye, majd kiállításon bemutatják azokat. Idén az ellentétekkel foglalkoztak. Két kiállításuk is volt Budapesten: A K11 Galériában és a Kaptárban. (l. 16. o.)

A képekből megnézhettek néhányat a tematikus nap résztvevői is, mert magukkal hoztak jó néhányat. Az alapítvány gyengébb képességű gondozottjai táncolnak, illetve koreografált mozgást végeznek együtt. Ide is eljöttek, és bemutatták mennyire tudnak egymásra figyelni, a zenére együtt mozogni.

Vendéglátónknál, a Sérültekért Alapítványnál Felhőjárók néven mozdulatszínház van. 2003 óta játszanak a gondozottak gesztusokkal, testbeszéddel – szavak nélkül – *Szélpál Stefi* és *Rédli Éva* drámapedagógusok értő segítségével. Föllépések és díjak sokasága van mögöttük, a legutolsó 2017-es: a Paál István Amatőr Színjátszó Fesztiválon a zsűri különdíját kapták.

Szélpál Stefi szavait mindjárt szemléltette a Felhőjárók egyik előadása, *Cseh Tamás* dalaira készült a produkció. Nagy tetszést aratott *Szélpál Eszter* (táncművészeti főiskolás) és *Olivér* (Down-szindrómás) közös tánca. Olivér született tehetség: nemcsak a ritmusérzéke jó, hanem arcával, gesztusaival is hozzáadott a tánchoz. Szívesen néztük volna még tovább is őket. A tánc koreográfusa is Eszter volt.

A délután közös ötleteléssel telt, amiben az ÉTA két munkatársa *Györke Nóra* és *Klein Éva* aktívan részt vett. Házigazdáink ugyanis összművészeti fesztivált szeretnének rendezni jövőre. Ennek terve még csak körvonalazódik. Olvassák el erről a százhalombattaiak írását, címe: *Híd sérült és ép ember között*.

– ferenczy –

Híd sérült és ép ember között

Házigazdái lehettünk egy jó hangulatú tematikus napnak november 23-án. Túl azon, hogy bepillanthattunk a szervezetek művészeti tevékenységébe, a találkozás apropóját egy régi álmunk megvalósítása adta: hogyan hozhatnánk létre egy összművészeti integrált fesztivált. Ezen a napon szeretnénk volna közösen elvetni azt a magot, amiből majd kinövi magát ez a nagyszabású rendezvény. Úgy érezzük, ez sikerült.

Az első perctől kezdve mindenki lelkesen osztotta meg érzéseit, gondolatait, ötleteit. Senki nem a problémáról beszélt, hanem a megoldandó feladatokról. Bebizonyosodott: ha olyan emberek jönnek össze,

akiknek fontos a sérült emberek léte, és az, hogy minden lehetőségével segítsen teret adni nekik, akkor olyan folyamat indul el, ami utat nyit a megvalósulás felé. Ez a fogyatékos embereknek egyfajta kiragygást jelent a szürke hétköznapiakból, hiszen megnyilvánulni, színpadon lenni nagy lehetőség, és sokkal nagyobb erő, mint gondolnánk...

Meggyőződésünk, hogy a művészet híd sérült és ép ember között, hogy találkozzanak céljaik és álmaik.

Köszönet minden résztvevőnek!

Czuppon Gabriella, Szélpál Stefi
Sérültekért Alapítvány, Százhalombatta

Támogatások összesítése 2002–2017

„Fokról Fokra” a Fogyatékos Gyermek Neveléséért és Oktatásáért Alapítvány Esztergom	740 380	Magyar Down Alapítvány Budapest	3 033 680
„Jövőt Nekik is” Alapítvány Tordas	2 772 900	Magyar Értelmi Fogy. Sportszövetsége Budapest	760 000
Átmeneti Otthon Egyesület Budapest	213 750	Magyar Rett Szindróma Alapítvány Budapest	3 525 253
Autisták Oktatásáért Alapítvány Kecskemét	225 000	Magyar Williams Szindróma Társaság Budapest	1 100 000
Az Élet Jegyében Alapítvány Debrecen	422 590	Mária rehabilitációs Alapítvány Soltvadkert	190 848
Bárka Alapítvány Dunaharaszti	1 135 000	Mécses Egyesület Mezőberény	817 900
Beszédvár Alapítvány Kecskemét	13 633	Nagy Sándor utcai Ált. iskola Alapítvány Hódmezővásárhely	327 750
Bliss Alapítvány Budapest	3 739 284	Ne Fordulj el Tőlünk Alapítvány Seregélyes	834 100
Bója Úszó Fogyatékosok Sportegyesülete Székesfehérvár	1 442 572	Nem Adom Fel Alapítvány Budapest	2 686 080
Búzavirág Alapítvány Vámosújfalú	682 005	Nyáridő Közalapítvány Tiszaúg	200 000
Civitan Club Help Egyesület Budapest	2 286 400	Nyújtsd Segítő Kezed Alapítvány Békéscsaba	1 652 665
Conditio Humana Alapítvány Budapest	3 645 132	Oázis Értelmi Fogyatékos Gyermekéért Alapítvány Szolnok	1 041 961
Csupaszívek Társasága Budapest	1 996 340	Otthon XVI. Alapítvány Budapest	3 963 004
Egy a Világunk Alapítvány Győrújbarát	459 200	Ők is a Mi Gyerekeink Alapítvány Pécs	2 558 369
Egyenlő Esélyek! Alapítvány Csömör	1 300 000	Összefogás Nonprofit Kft. Csömör	2 857 860
Együtt-Értük Alapítvány Martonvásár	4 681 500	Patrónus Egyesület Nyíregyháza	4 065 770
Életút Egyesület Nyergesújfalú	2 501 824	Pécsi Napközi Otthon Alapítvány Pécs	2 861 858
Emberi Hang Alapítvány Érd	1 580 405	Regens Wagner Alapítvány Balatonmáriafürdő	3 645 714
Ért. Fogyatékosokért Szülői Egyesület Debrecen	250 000	Sérültekért Alapítvány Százhalombatta	5 343 676
Esőemberekért Egyesület Tata	1 121 940	SOFT Alapítvány Debrecen	3 565 330
Félúton Sport Egyesület Budapest	4 780 477	Strázsa Tanya Szociális Szövetkezet Szabadszállás	1 804 400
Fény Felé Alapítvány Debrecen	9 469 392	Summa Vitae Alapítvány Piliscsaba	8 971 007
Fogadj el Alapítvány Szajk	5 467 873	Szegedi Korai Fejlesztő és Integrációt Támogató Alapítvány Szeged	9 307 759
Fogd a Kezem Alapítvány Pécs	5 403 304	Szellemi Sérült Testvéreinkért Alapítvány Budapest	3 614 518
Fogyatékos Gyerekekért Alapítvány Sárospatak	2 776 000	Szép Jelen Alapítvány Gánt	3 197 064
Garai Ház Alapítvány Baja	1 077 454	Sziget Alapítvány Budapest	180 000
Gondoskodás Alapítvány Mezőkövesd	4 221 990	Szimbiózis Alapítvány Miskolc	2 537 900
Gondoskodás Gyermekainkről Alapítvány Budapest	7 546 950	Szociális Gyermekjóléti és Eü. Szolgálat Nappali Intézménye Hatvan	1 812 900
Gyermekainkért Egyesület Debrecen	1 561 445	Szülők Fóruma Egyesület Százhalombatta	3 435 562
Hársfa Egyesület Budapest	2 177 427	Támasz Egyesület Debrecen	3 867 106
Havasi Gyopár Turisztikai Egyesület Budapest	395 376	Teljes Életért Alapítvány Göd	327 500
Hendicepes Gyermekeket Segítő Egyesület Hajdúböszörmény	1 523 110	Tómalom-Híd Alapítvány Sopron	900 000
Hendikep Alapítvány Budapest	282 764	Topház Egészségügyi Otthon Göd	320 000
Hetedik Szirom Alapítvány Isaszeg	546 250	Tóth Miklósné A. a Sérült Gyermek Javára Karcag	1 740 595
Híd a Jövőbe Alapítvány Győr	3 942 320	Tovább Élni Egyesület Páty	6 960 923
Hit és Élet Alapítvány Budapest	2 474 945	Vadrózsa Alapítvány Tornanádaska	1 001 276
Hit Remény Szeretet Alapítvány Órbottyán	807 000	Vass Miklós Alapítvány Budapest	952 340
Jobb Sors Alapítvány Vác	1 252 500	Vass Miklós Egyesület Budapest	1 171 700
Kádas György Alapítvány Gyula	755 000	Véd A Gyermek Alapítvány Budapest	195 792
Kalácsa Felkészítő Otthon Alapítvány Sósút	200 000	Vésztő Sérült Gyermekéért Egyesület Vésztő	6 126 526
Kalán Néni Pihenőkertje Autista Alapítvány Csorvás	1 521 259	Vízipók Integrált Úszásoktató és Képességfejlesztő Egyesület Budapest	852 506
Kapaszkodó Alapítvány Székesfehérvár	490 753	Összesen:	213 360 826
Katakomba Alapítvány Páty	500 000		
Kemence Alapítvány Biatorbágy	1 713 297		
Kerek Világ Alapítvány Pécs	2 450 043		
Kézenfogva J-N-SZ megyei Egyesület Szolnok	4 992 322		
Korai Fejlesztő Központot Támogató Alapítvány Budapest	2 694 050		
Lámpás '92 Alapítvány Göd	6 558 478		
Maci Alapítvány Jászberény	260 000		

(A szövetség 20. születésnapja alkalmából megtartott konferencián elhangzott előadás egyik, fontos, szemléltető táblázata – a sok közül.)

Palatin Gyuláné
ÉTA Országos Szövetség

Az ÉTA első 20 éve: „...kívül az időn...”

„Bolond dolog a holnapot várni,
Élj kívül az időn, amennyire lehet”

Weöres Sándor

1997 – 1999

- A KézenFogva Alapítvány szerepvállalása (1996 nyarán, 63 szervezettel megvitatta, majd elfogadta az ÉTA alapszabályát)
- „alulról jövő”, önszerveződő folyamat
- 30 alapító civil szervezet
- országos lefedettség
- 1997. február 12-én a Fővárosi Bíróság bejegyzi az ÉTA-t
- ÉTA-Hírlevél 1997 augusztusától, évi 3-4 lapszámmal
- 1999.: támogatás a központi költségvetésből
- 1999. szeptember 10: ÉTA Központ átadása a Molnár Viktor utcában
- Nemzetközi kapcsolatok építése a bajor és osztrák Lebenshilfe szervezetekkel, majd a Regens Wagner Alapítvánnyal

2000 – 2003

- 2000 novemberétől az ÉTA kiemelten közhasznú szervezet
- 73 tagszervezet négy régióban: 35 pesti régió, 16 keleti régió, 11 nyugati régió, 11 déli régió: csaknem másfélszer annyian csatlakoztak, mint ahány szervezet 1997-ben alapította
- 2000. június: Együttműködési megállapodás az ELTE BGGYFK-val
- 2001-től *Ferenczy Ágnes* újságíró vette át az ÉTA Hírlevél szerkesztését
- 2002-től ügyvezető igazgatói feladatkör lett, amit *dr Rubovszky László* látott el
- 2001, 2002, 2003: ÉTA Családokat segítő konferencia
- 2001: az ÉTA csatlakozott az Inclusion Europe-hoz
- Munkacsoportok a szövetségen belül: lakóotthonok hálózata, súlyosan-halmozottan sérülteket képviselő munkacsoport
- A központban jogi, gyógypedagógiai tanácsadói szolgálat, pályázati szolgáltatás, kiállítások szervezése a régiókból
- Vándorkiállítás használati- és dísz tárgyakból
- Németországi tapasztalatcsere a munkahelyteremtés és a foglalkoztatás tanulmányozására

2004 – 2009

- 110 tagszervezet, alacsony aktivitással: a közgyűléseken 20-30%-uk képviseltette magát
- A civil szektort sújtó recessziót az ÉTA is megsínyli: 2005-ben a pályázott működési költség összegének 25%-át kapja meg
- Az időszak legaktívabb, finanszírozott munkacsoportja a lakóotthoni: konferenciát, művészeti tábor, a tagszervezeteknek folyamatos konzultációt biztosítanak
- 2005 őszén a Regens Wagner Alapítvány lakóotthont avat Balatonmárfiafűrdőn (ÉTA-val közös rendezvények, közgyűlés helyszíne)
- 2006. december: jótékonyági hangverseny az ÉTA javára a budavári Mátyás-templomban
- 2007. november: 10 éves jubileumi ünnep
- Tagszervezetek javaslatai alapján az önkormányzat és a polgármester elismerése: XV. kerület, Székesfehérvár, Hódmezővásárhely, Szeged, Gödöllő...
- 2007. december: jótékonyági koncert a budavári Mátyás-templomban
- Képzés a tagszervezetek munkatársainak: menedzser-pályázatíró, munkavállalást segítő asszisztens
- Az ÉTA ekkor elsősorban a „tagszervezeteiben él”

2010 – 2013

- 2010. december: „Művészet, foglalkoztatás, emberi jogok” – kiállítás Pécsen, majd Brüsszelben. Résztvevők: Lámpás '92 Alapítvány (Göd), Alba Civitan Rehabilitációs Nonprofit Kft (Székesfehérvár), Kemence Alapítvány (Biatorbágy), Regens Wagner Alapítvány (Balatonmárfiafűrdő), Sérülte-

kért Alapítvány (Százhalombatta), Summa Vitae Alapítvány (Piliscsaba), Fogadj el Alapítvány (Szajk), Garai Ház Alapítvány (Baja). Fővédnök: *dr Kósa Ádám*, EP-képviselő

- 2011: a szövetség megerősödése: a központi költségvetésből támogatást kap. Programjai: rekreációs program a tagszervezetek tagjai számára, a 2002 óta élő „Vándorkiállítás” folytatása használati- és dísz tárgyakkal; jogsegélyszolgálat fogyatékos személyek számára
- A szövetség kettős célt lát: szervezetfejlesztés és érdekképviselet. Szolgáltatási feladatok a tagszervezeteknek (foglalkoztatást segítő pályázatok meghirdetése) és programok a tagszervezetek munkatársai és fogyatékos személyek számára
- 2011: új „Civil törvény”
- 400 millió Ft támogatás a civil szervezeteknek a NEFMI-től (bejelentése a Bárka Lakóotthonban)
- Színes, gyakrabban megjelenő ÉTA-Hírlevél, igényes tartalommal. (Jogszabályok, tagszervezeti innovációk, bemutatók, hasznos tudnivalók az egészségügy, szociális ágazat, oktatásügy területéről. Programok, felhívások, információk. Kulturális programok a szövetség életéből. „Így látom” – az ÉTA ügyvezető igazgatójának rovata
- ÉTA honlap működése
- Rekreációs programok: Balatonmárfiafűrdő (súlyosan-halmozottan sérültek és segítők), Egerszalók (tagszervezetek dolgozói)
- 2012: lakóotthonok és korai fejlesztés a fókuszban intézmény-kiváltási program
- 2013: részvétel a Nürnbergi Vásáron
- Az ÉTA programfelelőse: *Papp Ágnes*
- Diák önkéntes program, ÉTA szakmai konferencia a korai fejlesztésről, részvétel az intézményi férőhely-kiváltási programban
- Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetés *Klaus Meyer* úrnak, a bajor Lebenshilfe elnökhelyettesének
- „Korais” konferencia az ELTE BGGYK és az ÉTA közös szervezésében

2014 – 2017

- 2014: miniszteri elismerések az ÉTA tagszervezetek munkatársainak
- Szakiskolások közösségi szolgálati munkája Martonvásáron
- Rekreációs program és nemzetközi IFKKOT konferencia
- Családoknak szóló mentálhigiénés program Balatonmárfiafűrdőn
- Diák önkénteseknek tábor a Balatonnál
- 2015-től folytatódnak az elindított programok
- Szakmai nap a lakhatásról, foglalkoztatásról
- Szakmai nap a kora gyermekkori intervencióról
- 2016: Rekreációs találkozó az ÉTA központban: az eddigi program „szupervíziója” Összegzések, értékelés
- Június 1-től ügyvezető elnök: Papp Ágnes
- Vándorkiállítás, rekreáció, közösségi szolgálat
- Állandóság és változás
- Növekedés és stabilitás

„...most mindenki számol, próbál kiutat találni a pénztelenségből, hogy megőrizhesse azt, amit eddig elért, és tovább is szolgálhassa a közösséget, amelynek jólétéért szerveződött. Olyan jó lenne hinni abban, hogy tíz év múlva – bár, hogy lesznek gondok, abban biztos vagyok – már nem a megmaradás lesz a fő téma” (Ferenczy Ágnes: Magunkat ünnepeltük – ÉTA-Hírlevél, 2007. december)

(Elhangzott az ÉTA 20. születésnapjára rendezett konferencián, szeptember 15-én – rövidített változat.)

Dr. Magyar Adél
KORINTA Alapítvány, Szeged

Az ÉTA-HÍRLEVÉL archívumából

Húsz év – hihetetlen milyen gyorsan elszuhant, és mennyi minden történt ez alatt az ország és a szövetség életében. Most hogy ünnepeltünk és örültünk, és az ÉTA születésnap konferenciáján *Magyar Adél* és *Palatin Éva* visszatekintett az elmúlt húsz évre, én is kutatni kezdtem az újság archívumában: kezdete 2001.

Szubjektív válogatás lesz, van olyan év, ahol kettőt is olvashatnak, van, ahol egyet sem – minden egyes kihagyott cikk részletéért fáj a szívem. Terveim szerint a következő számban folytatom.

2001. június

Modellkísérlet: támogató szolgálatok

Hogy a támogató szolgálatokra szükség van, azt mindenki tudja, legfőképpen az érintettek. Hogy ez miként és mennyiből valósuljon meg, az már vita tárgyát képezi. Az érintettek keveslik, és lassúnak tartják a dolgok menetét, akik pedig a pénzt adják, azok azt mondják: most ennyi van, idén is többet költöttünk, mint tavaly, és ha jól megy minden, jövőre még többet fogunk költeni.

A tavaly elkezdett modellkísérlet tovább folytatódik. *Nyitrai Imre* államtitkár-helyettes szerint nem új ellátási forma kidolgozását, kikísérletezését kell elvégezni. Arról van szó, hogy a támogató szolgálat(ok) koordinációját kell megvalósítani, és biztosítani kell *mindenkinek* a hozzáférhetőséget. (...) Ezen elképzelés szerint két modellkísérletet lehetne elkezdni, az egyiket Budán, a másikat Pesten.

2001. december

Modellkísérlet

Az esélyegyenlőségi törvény kimondja, hogy a fogyatékos emberek tartós bentlakásos intézményeit 2010-ig le kell bontani. A modernizációs program egyik célja, hogy azok, akik erre képesek, lakóotthonokba költöz-hessenek. A másik cél, hogy a megmaradó intézeteket modernizálják, humanizálják. Ennek érdekében 2001-ben modellkísérleti program indul: meghívásos körben hat intézmény átalakításával. Ebben az évben a programra 38 millió forintot fordítanak.

2003. március

Miért nem érezni a változást?

Ami miatt úgy gondoltam, hogy írni kell, az *a rendszer-szemlélet hiánya*. Mert hiába ad 1990 óta minden éppen regnáló kormány többet a szociális (és egészségügyi) szférának, ennek nincs látszata. *Az érintettek* – és most maradjunk szigorúan véve a fogyatékkal élőknel – úgy érzik: minden ígéret ellenére (négy évenként ismétlődőnek a választási kampányok) átvágták őket. *A kormány* pedig úgy érzi: erején, azaz az ország teherbíró képességén felül ad a fogyatékkal élőknek. Hogy a két oldal véleménye közeledjen egymáshoz – és az ügy megoldása az optimálisához –, az kellene, hogy valaki rendszerben lássa a szociális ágazatot.

Hogy mit értek rendszer alatt?

Ha egy *ép csecsemő* a világra jön, a szülei világosan látják, milyen intézményrendszer vár gyermekükre. Ha a gyerekek helyett igénybe akarják venni – és szerencsésük van, fölveszik a gyermeket – akkor jöhet a bölcsőde, utána az óvoda, majd az iskola (alsó-, közép- és felsőfokon). Ezt biztosan látják maguk előtt. És itt most nem a minőségről beszélek, hanem a lehetőségről, hogy mindez adott. Ha világra jön a halmozottan sérült csecsemő, vagy be-

tegség miatt azzá válik csecsemő- vagy kisgyerekkorban, akkor az ország nagy részén szinte nincs semmi. Mert az ország nagy része nem nagyvárosokból áll. A rendszernek ott kellene kezdődnie, hogy minden megyeszékhelyen van egy korai fejlesztő, egy óvoda, amelyik sérült gyerekekkel foglalkozik, és legalább egy iskola, ahol fogadják az oktatható sérült gyermekeket. Akik pedig csak képzésben részesülhetnek, azoknak fejlesztő napközit kellene fenntartania az államnak.

2004 június

Költségvetési támogatás

Néhány tavalyi és idei szám arról, hogy mely szervezetek kapnak nevesített költségvetési támogatást a működésükhöz az ESZCSM-től (Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium – *a szerk.*), anélkül, hogy pályáznuk kellene.

Gézengúz Alapítvány: 2003-ban 21,0 millió, 2004-ben 20,0 millió Ft.

Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége: 2003-ban 152 millió Ft, 2004-ben 152,3 millió Ft.

Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége: 2003-ban 173,3 millió, 2004-ben 174,0 millió Ft.

Vakok és Gyengén látók Országos Szövetsége: 2003-ban 204,6 millió, 2004-ben 205,0 millió Ft. **Értelmi Fogyatékosok és Segítőik Országos Szövetsége:** 2003-ban 75,0 millió, 2004-ben 75,2 millió Ft.

Értelmi fogyatékkal élők egyéb országos és regionális szervezetei: 2003-ban 61,4 millió, 2004-ben 61,5 millió Ft.

Autizmus Alapítvány: 2003-ban 72 millió, 2004-ben 50 millió Ft. (Forrás: weborvos)

2005. június

Hírek

Az akadálymentesítésre adható, amúgy is szűkös lakás-átalakítási támogatás odaítélését megszigorították. Ezentúl a kapott összeg 70%-át az APEH által minősített cég vagy vállalkozó számlájával kell igazolni. Az eddig igénybe vett baráti, rokoni segítségnek tehát vége. Akadálymentesítésre új lakásnál 250 ezret, a régivel 150 ezer forintot lehet kérvényezni, és egy ember életében csak egyszer kaphatja meg.

Kevés a házi orvos, és a hiány főleg a kistelepüléseket sújtja. A kormány ezért döntött úgy, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű településeken 50 százalékkal, kb. 100 ezer forinttal, megemeli a háziiorvosi praxisok fix díjazását. Az eddigi 20 helyett 30 százalékra emelkedik az ügyeleti díj. A kormány támogatja, hogy a kistérségek hozzanak létre 24 órás háziiorvosi ügyeletet, hogy a 20 ezer lakosnál kisebb településeken is legyen ügyelet.

Játszóter sorsjegyekből

A Szerencsejáték Zrt. új, Nagykarácsony nevű kaparós sorsjegyének árából a Fogyatékos Emberek Szervezeteinek Tanácsa (FESZT) darabonként 25 Ft-ot kap. Az ára drágább, mint az eddig piacon lévők (2000 Ft), de többet is lehet vele nyerni: 75 millió forintot. A pénzből a FESZT három olyan integrált játszótér építene, ahol minden gyerek tud játszani, függetlenül attól, hogy ép vagy fogyatékossgal él. Az Egyetemes Tervezés és Információs Kutatóközpont (ETIKK) munkatársai is részt vesznek a tervezésben. Netes oldalukon remek minta játszótérek láthatnak.

A segítő munkák megtaláltak

Klein Éva (30) halk, nyugodt és visszafogott, ami nagy erény, ha tanít valaki. Pontosabban tanított. Az idei iskolai év végén váltott, és elszegődött az ÉTA Országos Szövetség szakmai munkatársának. Nem ismeretlen helyre jött, mert kapcsolata a szövetséggel évek óta tart.

A váltás okáról, szövetségbeli munkájáról kérdeztem. Évi precízen, pontosan, szinte nyomdakészen válaszolt. A mezőberényi evangélikus gimnáziumban tanított etikát, tanulásmódszertant és életvitelt. A gyerekek ezt úgy fogalmazták meg, hogy „én életre nevelős tantárgyakat tanítok. Nagyon hálás is vagyok a gimnáziumnak, hogy erre alkalmat adott. Ez volt az első munkahelyem.”

Azt hinné az ember, hogy tanárhiányos időben könnyű elhelyezkedni. Ez nem így van. A frissen végzett egyetemi diplomásnak hol azt mondták, hogy túl képzett, hol azt, hogy nincs gyakorlata. Így került az Alföldre. A Bács-Kiskun megyei Hartán élnek a szülei, a veszprémi Pannon Egyetemen tanult: etika, ember- és társadalomismeret – színháztörténet szakon végzett. Mezőberényben a fenntartóváltást követően az evangélikus gimnáziumnak szerencsére szüksége volt etikatanárra. Négy évfolyamon tanított etikát heti két órában, a 9–13. évfolyamosoknak, ez a heti 18 órát is elérte kezdetben: „Bátran mondhatom, hogy szerintem ekkora gyakorlata egyik etikatanárnak sincs. Más iskolákban nincs ilyen nagy óraszámiban etika.” Ennek persze oka van. Amikor az iskola államiból egyházi fenntartású lett a szülők választhattak: etikát vagy hittant tanul a gyerekek. Sokan választották akkor az etikát. Öt év után végeztek azok, akiknek a feje fölött döntöttek, így csökkent Évi óraszámja. Ekkor egyre több tanulásmódszertan tanórát kezdett tartani, és az életvitel tanítása is az ő fel-

adata lett. Ezzel együtt persze más munkákat is csinált, csakúgy, mint a legtöbb tanár.

Amikor az ÉTA Országos Szövetség megkereste az iskolát a diák önkéntes és közösségi szolgálat tervével elsőként nem Klein Évát jelölte ki koordináló tanárnak az igazgató. Új volt ez akkor: az 50 órás, mindenkinek kötelező közösségi szolgálatot még nem vezették be. Egy idő után az igazgató úgy gondolta, Évinek testhez állóbb lenne ez a feladat, így hát ő vette át a szolgálatot. Harminc „étás” diákja volt. Később, amikor már a többieknek is kellett a szolgálat teljesítése az érettségihez, az ő megszervezésük, irányításuk is hozzátartozott. A gimnáziumba egyébként 600-an jártak.

„Izgalmas feladat volt gyerekeket toborozni, megkeresni azokat, akik fogadják őket – mondja. –Nagyon jó kapcsolatok épültek ki a helyi idősothtonokkal, magánemberekkel, az ÉTA-tag Mécses Egyesülettel. Nekem is kihívás volt ez, mert addig nem volt kapcsolatom fogyatékos emberekkel. Sem a szakmai munkámban, sem a magánéletben. De megtaláltuk egymást, olyannyira, hogy most itt vagyok.”

Éva mosolyog, és amikor azt kérdezem, hiányoznak-e a gyerekek, azt mondja: „Nagy ívet vett az életem, és a kolléganők azt mondják, van bennem valami tanáros. A gyerekek mindig hiányozni fognak, meg a munkahelyi légkör, de azt a vonalát egyelőre lezártam az életemnek.”

Hogy miért jött az ÉTA-ba dolgozni? „A váltásban az is szerepet játszott, hogy Mezőberénytől távol van Harta. Ahhoz, hogy eljussak a szüleimhez Pestre kellett utaznom, majd onnan buszozni Hartára. 300 kilométer a távolság.” Ez persze csak az egyik szempont, a másik: „Nem tudom, miért, a segítő munkák megtaláltak eddig is. Ha helyzet van, nekem tennem kell.”

Amikor belépett az ÉTA-ba mindjárt helyzet volt: Balatonmáriafürdőn kezdte a közösségi szolgálatos gyerekekkel. Ez még nem volt ismeretlen terep. Magam is láttam, milyen otthonosan mozgott közöttük, és milyen oldott légkörben tudtak egymással beszélgetni, közös terveket kovácsolni. A felnőttek, a tagszervezeteknél dolgozó segítők rekreációs csoportja volt az ismeretlen. De ott, ahogy fogalmazott, neki csak a „kisinaskodás, a hospitálás, a kísérés volt a feladata”, meg programok szervezése, hogy a kikapcsolódás felhőtlen legyen. A szakmai részt *Papp Ágnes* vitte. Ő figyelt és tanult.

Az ÉTA-ban ő a felelőse a diák-önkéntes programnak. Tartja a kapcsolatot a koordináló tanárokkal, napi e-mail- és telefonkapcsolatban vannak. Előkészíti az esztergomi Montágh iskola Fokról-fokra Alapítványával közösen az iskola diákjainak bevonását a közösségi szolgálatba (ez azóta már megtörtént – *a szerk.*). Erre jó mintát ad a martonvásári Pápay Ágoston iskola, ahol évek óta folyik ez a munka. A Vándorkiállítások megszervezése is az ő feladata. Idén még két helyen lesz kiállítás a tagszervezetek által készített termékekből: az ÉTA közösségi szolgálatba tavaly bevont XV. és XVII. kerület egy-egy gimnáziumában. (A beszélgetés óta ezek is megvalósultak. Olvashatnak róla az újságban.) Most gondolkodnak azon, hogy mely közösségekhez lehet és érdemes elvinni a Vándorkiállítást jövőre, és persze még számos új terv, programon törnek a fejüket az ÉTA munkatársai, amelyeknek aktív részese Klein Éva.

– *ferenczy* –

Kiállítások a gödi alkotótábor képeiből

A gödi Lámpás '92 Alapítvány 25 éves. Ebből az alkalomból két kiállítást is rendeztek az alapítványnál. Az első, a *Festett ragyogás* címet viselő, „visszatekintő” volt: a másfél évtized alatt festett képekből válogatták ki a legjobbakat.

Hogy a társadalom szemlélete mennyit változott az elmúlt 20-25 évben, azt mi sem bizonyítja jobban, hogy a *Festett ragyogás* c. tárlatot Budapest belvárosában rendezték meg. Ott ahol a magyar fiatalok, középkorúak mellett sok külföldi is megfordul: a „buli negyedként” számon tartott Király utcában, a K11 Kulturális és Művészeti Központban. Köszönet a ParaArt Egyesület-

nek és a VII. kerületi (erzsébetvárosi) önkormányzatnak az együttműködésért.

A kiállítás fővédnöke *dr. Bajkai István*, a VII. kerület alpolgármestere volt, a megnyitó beszédet pedig *Szurcsik József*, Munkácsy Mihály-díjas festőművész tartotta.

Az évente megtartott nyári alkotótáborokban nemcsak az alapítványhoz tartozó gondozottak vesznek részt, hanem az ország különböző részén élő tehetséges vagy kevésbé tehetséges, de az önkifejezés eme módjához kedvet érző fogyatékos fiatalok is. A program művészeti vezetője a szintén Munkácsy Mihály-díjjal kitüntetett *Pető Hunor* képzőművész, kiemelt támogatója az ÉTA Országos Szövetség.

A novemberi kiállítás szintén Budapesten volt, az V. kerületi Kaptár közösségi házban, ahol szintén sok ember fordul meg: a Kaptár irodabérlői, ügyfelei. E kiállítás létrejöttében a ParaArt Egyesület mellett Göd város polgármesteri hivatala volt az együttműködő partner. Az idei nyári alkotótáborának képeit mutatta be az *Ellentétek* c. kiállítás, aminek megtekintése után, csak arra gondolhat az ember: ezt folytatni kell.

Az alapítvány is így gondolja. Sőt, merészebb terveik vannak: országos tehetségkutató programot szeretnének kidolgozni, valamint egy speciális európai kortárs művészeti központot létrehozni. (Vannak még

Györke Nóra (ÉTA), Szurcsik József, Gadó Zsuzsa művészeti oktató,
Varga Zoltán (Lámpás '92) az *Ellentétek* megnyitóján

páran a civil szervezeteknél, akik valami hasonlóról álmodoznak, talán össze kellene dolgozniuk: együtt hamarabb célba érhetnének.)

Aki nem tudott elmenni egyik kiállításra sem, a neten megnézheti e kiállítás képeit a Lámpás '92 honlapján, és közben meg is ismerkedhet az alapítványnál folyó munkával. Érdeemes az ismerkedésre (és a támogatásra): 160 értelmi fogyatékos személy életéről gondoskodik 18, különböző telephelyen lévő intézményben: www.lampas92.hu.

– ferenczy –

ÉTA-HÍREK

Értelmi Sérülteket Szolgáló Társadalmi Szervezetek és Alapítványok Országos Szövetsége (ÉTA) kiadványa
1158 Molnár Viktor u. 94-96. ● Telefon/fax: (06 1) 414 0501 ● e-mail: iroda@eta-szov.hu ● honlap: www.eta-szov.hu ●
www.facebook.com/ETASzovetseg/
Szerkesztő: Ferenczy Ágnes ● Telefon: (06 30) 206 4617 ● e-mail: firinc@gmail.com
Nyomda: Z Print Nyomdaipari Bt. ISSN 1788-2877